SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 2. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Januari 1907. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 27:e Årg.

Minnie Tracey
och
Mary Olson.

Mot slutet af denna månad komma ett par konstnärinnor att här gemensamt konsertera, nämligen sångerskan miss Minnie Tracey och pianisten fröken Mary Olson, med hvilkas porträtt dagens nummer derför illustreras. Båda äro oss förut bekanta genom uppträdande å konserter härstädes, miss Tracey senast i oktober 1902. En längre tid har deremot förflutit sedan fröken Mary Olson, då för första och enda gången, här uppträdde; det var år 1893 å en af operans symfonikonserter i slutet af januari, då hon å den biträdde med utförandet af Saint-Saëns' pianokonsert n:o 2, i G moll.

Då ej så nyligen några biografiska uppgifter om konstnärinnorna meddelats, må några sådana här följa.

Minnie Tracey är född i New-York 1872 af en i Amerika och England väl känd och framstående familj, dotter af en öfverste i amerikanska armén, hvars broder var sjöminister under Clevelands presidentskap. Redan som helt ung började hon med ifver studera musik och särskildt sång. Hennes förste lärare var den renommerade Max Maretzek, som, född 1821 i Brünn, 1848 kom till New-York och genom sina operaföretag mycket bidragit till denna stads musikaliska utveckling. Han afled i Amerika 1897. Miss Tracey studerade sedan under Marie Sass, den förr så firade sångerskan vid Stora operan i Paris, känd äfven för stor dramatisk talang.

Sin bana såsom opperaartist började miss Tracey för femton år sedan i Genève. Utan att behöfva genomgå de vanliga tre debutantprofven blef hon genast efter första uppträdandet engagerad; så stort intryck gjorde hon genast på publiken, hvars dom vanligen är i södra Europa bestämmande i fråga om engagement. Nästa säsong blef miss Tracey likaledes anställd i Marseille genom publikens enhälliga hyllande. Därefter har hon uppträdt på åtskilliga operascener i Frankrike, Spanien och Italien äfvensom i Kairo. För Milano engagerades hon af Sonzogno, Mascagnis och Leoncavallos bekante förläggare, och uppträdde sedan på Coventgarden i London och Metropolitan-operan i New-York, kort innan hon gjorde sitt första besök i Stockholm.

Genom sin utmärkta röst och konstnärliga sång, genom behaglig appari-

Minnie Tracey.

Mary Olson.

tion och sympatiskt väsende vann hon öfverallt stora framgångar. Af operor hvari hon utfört hufvudpartier, kunna nämnas: »Hugenotterna«, »Judinnan», »Lohengrin», »Tannhäuser», »Valkyrian», »Trubaduren», »Afrikanskan», »Faust», »Pagliacci», »Le Cid», »Salambô», »Andrea Chenier» (af Giordano), »Norma», »Rigoletto», »Attaque du moulin» (Bruneau), »Iphigenie en Tauride», »Tristan et Isolde», »Robert», »Profeten», »Don Juan» (Donna Anna), »Herodiade», »Sigurd», »Figaros bröllop», (grefvinnan), »Fidelio», »Gioconda», och »Arlesiana» af Cileà.

Af vår bekante impressario, Gustave Thalberg, introducerades miss Tracey hos oss. Han berättar i sin bok »Bland stjärnor» hur detta gick till. I Newyork beredande sig på hemresa till Sverige, mars 1901, erhöll han der på sitt kontor ett par visitkort. Å det ena stod Martina Johnstone å det andra Miss Minnie Tracey. Han skyndade ned till »parlourn, för att träffa dem; Martina Johnstone (Johnson), vår utmärkta svenska violinist, var han sedan gammalt bekant med, och miss Tracey hade han kort förut haft tillfälle att beundra på Metropolitan-operan i »Hugenotterna». Efter presentationen berättade frök. Johnstone att hennes väninna miss Tracey fått en obetvinglig lust att fara till Sverige för att der konsertera eller uppträda på operan. Hon sade nu sjelf att denna lust uppstått hos henne allt sedan hon sommaren förut hört de svenska studenterna på Trocadéro i Paris. Hon önskade nu att få hr Thalberg, som hon hört så väl omtalas, till impresario. Kontrakt för den skandinaviska turnén blef också genast uppsatt.

Den 15 okt. 1901 gaf miss Tracey sin första konsert i Stockholm på Musikaliska akademien och åter en d. 20 båda med stor framgång. Hon gästade sedan följande månad på kgl. operan som Aida och Valentine i »Hugenotterna», dock med mindre lycka än på konserterna. I dec. samma år gaf hon en konsert å Grand Hôtel och återkom i oktober 1902, då hon d. 12 okt, å Musikal. akademien gaf en konsert till förmån för »dramatiska och musikaliska artisternas pensionsförening».

Mary Olson. Tillnamnet förråder svensk börd, förnamnet är deremot engelskt. Fröken Olson har också sitt hem i England och är född af svenska föräldrar i Hull d. 1 mars 1867. Vid 5 års ålder började hennes musikaliska studier i Hull för miss Annie Martin. Dessa fortsattes der till hennes 18:de år, under hvilken tid hon tog alla examina, både i pianospelning, harmoni och kontrapunkt, vid kongl. musikaliska akademien i London samt erhöll slutligen det högsta diplomet der, nämligen: »Licentiate of the Royal Academy of Music» (L. R. A. M.).

Sedan dessa studier afslutats, gaf fröken Olson ensam konsert i London med stort bifall af både pressen och allmänheten. Derefter gjorde hon en lång konsertturné i England och Irland tillsammans med M:me Albani, Signor Bottesini m. fl. Kort efter denna turné fick fröken Olson höra Clara Schumann spela i London och blef så intagen af hennes genialiska och ädla spel, att hon ej fick någon ro förrän hon hade fått spela för henne och blifvit mottagen som hennes elev. Så for hon till Frankfurt a. M. och stannade der i fyra år, ifrigt studerande såsom fru Schumanns enskilda elev. Efter att i Frankfurt hafva uppträdt flere gånger offentligt, gjorde hon på fru Schumanns inrådan konsertresor, sommaren 1892 besökande Norge med fröken Gina Oselio. De gåfvo då 30 konserter i de förnämsta städerna derstädes.

Fröken Olson omnämndes i norska tidningar som en framstående pianist och god ackompanjatris vid konserterna med Gina Oselio. Jemte Saint-Saëns' G-moll-konsert, spelad med orkester på en konsert af Musikföreningen i Kristiania, spelade fröken Olson å konserterna i Norge bl. a. Liszts Grand Polonaise i E-dur, saker af Schumann m. m. Året derpå lät hon som sagdt första gången höra sig i Stockholm.

Fröken Olson begagnar sig ledigt af svenska språket ehuru med någon brytning, och vi kunna på grund af hennes börd räkna henne som vår landsmaninna.

Abnorm musikutveckling.

Grundprincipen för all kultur är alla krafters, äfven de mest fria och subtila, underordnande under ett helt. Det är väl också derför, som gamla filosofer försökt att införlifva konsten med stadsväsendet och tillmäta den sina pligter och rättigheter. Då allt endast skulle ha till mål att befordra alias bestånd och välgång, så skulle äfven allt förhindras och förbjudas, som kunde stå i vägen för uppnåendet af detta mål. Detta var under en tid, då man höll vissa tonarter för förvekligande och derigenom farliga för staten och då man behandlade som en förbrytare en konstnär, som förökade ett instruments storlek eller antal strängar.

Vi le nu åt de gamla filosofernas bekymmer öfver att ett statsväsende kan störas af akustiska rörelser; vi tillmäta konsten ringa politisk betydelse. Konsten är fri och har lönat denna frihet med att lyckliggöra menskligheten.

Vi lefva nu emellertid i en tid som visar i många hänseenden kännetecken på öfverkultur. I stället för läran om alltings underordnande under ett helt till det helas bästa, har läran om individens rätt att fritt lefva ut — på det helas bekostnad — uppdykat. Äfven konstnärerna hafva till en del accepterat denna uppfattning.

Äfven musiken har dragit sitt strå till en sådan utveckling, och det vill synas som om den icke så snart ville upphöra dermed. Litet storhetsgalenskap, världsförakt och sväfvande »ins Blaue» har väl alltid tillhört den kära fru Musica, men så gigantiskt som nu har det väl aldrig framträdt. Såsom fortsättning af den klassiska och romantiska perioden kan man nu tala om en öfvermenskligheits-period. Högt öfver stjärnehären reser sig nu komponist-titanerna; den ene har upptornat ett Chimborazzo, den andra ett Himalaja af toner och sitta deruppe i sin isande höjd, medan vi stackars dvärgar ner i djupet skaka våra hufvuden, göra dem vår reverens — hemligen vanvördigt leende — eller stå der bedröfvade öfver att vi icke mera förstå fru Musica. Och som det är med komponisterna, så är det ock med virtuoserna. I en storstad gifves exempel nog härpå, der en hop konserter på samma dag kanske förekomma. Nå, efter en dag af arbete vill jag ha en förfriskning för mina nerver. Alltså vill jag söka att få njuta af musik. Studera tidningarnes konsertprogram. Här ha vi n:o 1, En pianist: »Don Juan-Fantasi» af Liszt, »Karneval» af Schumann, samtliga etyder af Chopin ... Omöjligt; n:o 2, likaledes en pianist: »Don Juan-Fantasi», »Symfoniska etyder» ... nej!, n:o 3 en violinist; tre violinkonserter! och så fortgår det. Den ene grandiösare än den andre. Ingenting för mig stackars dödlige, som behöfver förlossning ur järnbojorna. Vi lida af ett falskt Liszteri. Ja en Liszt, en Bülow, en Menter — de voro gudar, men en legion Litsztimitatörer, en armé piano-valkyrior! Det är bara en ny schablon i all denna bombastiska exekution. Ett undertryckande af det verkligen individuella.

Men hvad döljer sig bakom denna nutidens musikaliska abnormitet annat än en enorm ensidighet? Emot dessa titanimitatörer kunna vi påvisa dessa konungsliga andar, som härska genom det fina i konsten, hvilken ingenting förlorar, om den gör koncessioner åt det verkliga lifvet med den själfulla, sinnet uppfriskande, tekniskt fina sällskapsmusiken, musik, som ej träder in i de lefvandes krets såsom en öfvermenskliг gestalt utan såsom en älskvärd, lifvande väninna. Man må ej förvexla denna fina sällskapsmusik med den bifallshungriga virtuosmusiken eller den triviala »salongsmusiken». Skilnaden är himmelsvid. Händels kammarmusik, åtskilligt af Haydn, och Mozart, Beethoven — t. ex. hans septett — detta är den musik, hvarom här är fråga, den konst, som man numera ej »kan», en hel konst, som nu

nästan gått förlorad. Vi hafva Richard Strauss och Max Reger. Det är extremer, och i dessa extremer rör sig nu vår musik. Den som vill bli officielt erkänd måste göra något »stort». Den som uppträder mindre anspråksfullt blir på förhand icke fullt uppskattad.

Man kan härvidlag knappast göra konstnärerna ansvariga; de lida af en falsk ästetisk uppfattning af sin konst, hvilken åsikt äfven uttalas och hyllas af nutidskritiken. Sedan Wagner gifvit oss något jättestort, sedan han från sin jätteståndpunkt bedömt konsten, har kritiken i många hänseenden förgätit att döma annorlunda än efter hans jätteåsikter. Deraf oförmågan att bedömma mycket, som efter arten af sitt särskilda väsen måste vara något annat. Man frågar först: är ett konstverk storartadt, en konstnär, stor, betydande; sällan säger man: »Gud ske lof att man finner en, som ej sträfvar efter något stort»! En ästetik, som i arkitekturen endast godkänner skyhöga torn, eller i trädgårdskonsten väldiga ekträd kan likställas med den öfrerallt predikade modernaste musikaliska doktrinen. Häri ligger intet välsignelserikt. Tvärtom.

Det är en uppenbar hemlighet att vi hysa afsky för dessa kraftprof. Men vi bekänna det icke gerna. Man affekterar att »förstå» och »vara förtjust» i de som mästerverk proklamerade nutids-extravaganserna. Komponisten är ju så snillrik — ja så att han gör mig förfrusen och svindlande. Men så hör jag den invändningen: »Min kära vän, du är ej mogen ännu för denna konst. Om femtio år skall en hvar finna den naturlig.»

Jag svarar: »För mig är det alldeles likgiltigt, hvad man efter femtio år finner skönt. Detta eviga skelande åt framtiden är en olycka. Om man då t. ex. finner skönt att en melodi i D-dur principielt ackompanjeras i Dess-dur, så är det en sak som rör de menniskor, som då lefva, och jag önskar dem mycken förnöjelse deraf. Det är en stor villfarelse att tro det Mahlers symfonier skola efter samma tidsförlopp blifva lika populära som Mozarts äro för vår tid. Anpassningsförmågan har sina gränser, och det är en enkel lag, att i samma grad som ett verk tilltager i att vara kompliceradt, minskas den derför mottagliga publiken. Våra moderna musikbyggare sätta sin äregirighet i att uppresa torn på de gamla palatsernas kupoler. De göra en påmint om de 48-stämmiga messorna på Palestrinas tid. Äfven detta var en omätlig stor konst — men har aldrig varit af kulturell betydenhet. Men — som sagdt — framtiden bekymmrar mig icke. Och mot principen: l'art pour l'art — konst för konst — ställer jag: Konsten för lifvet.

Musiken tjänar icke blott i allra högsta mening till att förmedla de sublimaste uppenbarelser, utan har att utföra en vigtig mission i kalobiotikens tjänst (kallofonien mot kakofonien). Uppfyllandet af denna mission synes man i vår tid anse som en »förnedring»

Visserligen skall publiken mer och mer uppfostras för konsten. Men konsten bör äfven se sig tillbaka. Den skall icke förspilla sin värdighet. En kulturnation lefver ej för att tjäna som folie till en försvinnande minoritet af extrema musikframstegsmän. Nog af abnormitet. Det är tid att jämte en allt för ensidig kultur af det programmatiskt djupsinniga, väldiga, våldsamma framträder en större odling och omvårdnad af det intima, själfulla, finsinnade, hvilket såsom historien lär oss, äfven kan vara mycket »stort»*

* * *

Vi kunna ej afsluta denna uppsats utan att erinra om en sådan i samma anda af Fel. Draeseke (se Sv. M. T. n:a 15 förra året), ett »maningsrop» som väckt största uppseende i Tyskland. I »Neue Musikzeitung», der den ursprungligen var införd, har en mängd af mycket framstående musiker yttrat sig om Draesekes artikel, ingen enda helt ogillande, de flesta direkt instämmande. I musiken gifvas ju äfven, som i moralen rörande det rätta, lagar för det absolut sköna, som en normal utveckling ej kan trotsa. Den mänskliga naturen, de mänskliga förmögenheterna blifva alltid desamma. Det uppodlade sinnet för det verkligt sköna är ett kulturens kriterium.

* Denna uppsats är hufvudsakligen ett utdrag ur en artikel af G. Münzer i »Die Signale».

Toner, som förklingat för 70 år sedan.

Strödda anteckningar af *E. N.* med ledning af bref m. m. från 1830-talet.

(Forts.)

Efter det man skämtat öfver de tre musikaliska soiréer, som en «upptäckare på akustikens område,» F. Kauffmann från Dresden under loppet af två veckor lyckats gifva för klickfulla hus i Helsingfors — därvid på »harmonichordsymphonion, salpingion och chordaulion» samt »trompet-automat» utfördes kompositioner af musikens heroer från äldre och nyare tid samt polskor och nationaldanser, äfven finska — erinrade man sig de verkliga musikaliska artister, som de senaste åren beredt den lilla finska hufvudstadens musikvänner oförgätlig konstnjutning: violinisterne Nagel och Beer — den senare äfven cellist, samt pianisten Stein.

Samspråket blef nu allmänt och ordnadt. Det hufvudsakligaste däraf uppteckna de jag ett par tre dagar, efter det min reskamrat och jag lämnat den gästfria herrgården, hvars salong efter gästernas afresa sannolikt tillslöts som vanligt i hvardagslag. Det är från ett litet sidorum på ett gästgifveri jag i morgonbelysningen nedskrifver det, som följer.

På den tid, hvarom det nu är fråga, hade resande konsertgifvare ej en aning om blixttournéer. På den långa och tröttande färden mellan Stockholm och S:t Petersburg, hvilken de naturligtvis hälst företogo sommartid, måste de passera Finland. Här fingo de i rätt god bekvämlighet hvila sig litet, samt gåfvo så i ett par af de större, men stundom ock i de mindre städerna sina »yrkeskonserter», Och publiken infann sig gärna och applåderade dem.

Men ej nog härmed. Ortens musikälskande familjer inbjödo dem i sina hem, och då värdsfolket oftast stod i intim förbindelse med tonkonstens vänner i landsorten, hände det ej sällan, att de främmande artisterna inbjödos till mer respektabla herregårdar, stundom ganska aflägsna från stora farvägen utmed kusten af Finska viken.

Och då en har rätt att ej vara sämre än en ann', välkomnades artisterna på patriarkaliskt vis äfven hos grannarne till dessa herrgårdar. Sådana familjer, representerande en förfinad bildning hos oss, voro, så vidt jag funnit, *nästan* uteslutande af adlig börd, och idkade de unga i hemmen, efter omständigheterna, med intresse musik (piano, flöjt, klarinett, luta, gitarr och valdhorn).

Tidningarna voro få och små och utgåfvos endast i några städer, ej ens i alla, som plägade hugnas med besök af resande konsertgifvare. Musik-kritiken höll sig oftast, af goda skäl, stum, utom då mycket celebra konstnärer formligen väckte furor på orten, såsom violinisten *Johan Nagel* 1832, *J. A. Beer*, hvilken spelade såväl violin som violoncell och konserterade här åren 1832 och 1839, äfvensom pianisten *Th. Stein*, som tillbragte i Finland en god del af åren 1837—1839. Alla dessa voro af tysk börd. *Nagel* var engagerad som kammarmusikus vid hofkapellet i Stockholm. Han var elev af Paganini. »Hans ovanliga »virtousitet, den sköna tonen i hans violin och behaget i hans föredragning» väckte såväl i Åbo som Helsingfors allmän förtjusning, och var han, snart sagdt, enda samtalsämnet i den fina världen under sina besök i dessa städer. Då han dessutom var mycket ung och vacker, lade alla våra damer — såsom vid ett hemligt frimurartecken — å sido sin vanliga blyghet och läto sina blickar tala känslans språk, och nog skola de hafva tolkat förtjusningens och hänryckningens Höga Visa.

Härtill sällade sig en verklig vänskap och tacksamhet, då ynglingen, som hört talas om den hungersnöd, som samtidigt — våren 1832 — rådde i norra Finland skyndade sig att

ge en konsert till förmån för våra nödlidande landsmän.*)

Äfven konsertmästaren *J. A. Beer* från Stockholm väckte stor uppmärksamhet vid sina besök i Finland. Utom vid sina härliga konserter i teatern i Helsingfors lät han höra sig i privata salonger, så vid en musikalisk soiré hos prokuratorssekreteraren, lagman G. A. Wetterhoff 1839, och hade man varit lika mycket intagen af hans personlighet som af hans musikaliska föredrag.**)

Och holsteinaren, pianisten *Theodor Stein*, han som första gången besökte Finland i september 1837, var då endast 18 år och kvarlämnade hos oss det varaktigaste minne, förklarligt äfven däraf, att han kvardröjde här till långt inpå sommaren 1838 och året därpå återvände till Finland där han synes ha trifvits godt. Vid längre framskriden ålder besökte Stein ofta vårt land, emottagen vid sina konserter som en kär vän.***)

Han var ett »underbarn», hvaraf dock blef en man. Som liten gosse spelade han alldeles utmärkt piano, fantiserade, improviserade djärft och till och med snillrikt, heter det. Han komponerade och gaf slutligen 1830 vid 11 års ålder sin första konsert. Det var i Köpenhamn. Methfessel, kapellmästar Schneider och Spohr själf hade banat framgångens väg för honom, och det bar framåt, raskt och gladt. Kritiken uppnådde med sin stämnyckel en elastisk spännkraft, som åstadkom klangfigurer i ord lika dessa beundransvärda grannlåter: «I barnets af naturen hulda väsende har ett nytt konstens helgon uppenbarat sig, värdigt att af änglar ledsagas och af människor beundras». Det »lilla helgonet» behöll lyckligtvis, oaktadt sitt följe af änglar och människor, »pojken» kvar i underbarnets hjärta, medan konstnärsanden och konstnärshanden mognade i kraft, erfarenhet och poesifull nyansering vid tolkandet af de store tonsättarnes verk.

Om Steins första konsert i Helsingfors, den 10 oktober 1837, finner man i »Helsingfors Morgonblad» en utförligare recension, sannolikt en återverkan af publikens stormande bifall. Den obekante recensenten framhöll hans fylliga, sköna anslag, hans nästan till otrolighet gränsande träffsäkerhet äfven i de mest vågade språng (i en komposition af Thalberg); kraften och nyanseringen vid öfvergångar från det ljufvaste, knappt hörbara piano till starkaste forte, hvarigenom hans koral frambrusade med orgelns mäktiga toner. Det talades vidare om hans musikaliska snille vid återgifandet af andra tonsättares kompositioner och om hans producerande geni vid improvisationen öfver »Minun kultani kaunis on».

Ja, vår unge Stein måste ju vara improvisatör som andra konserterande pianister, det hörde till den tidens musikaliska fattigdomsbevis och barnsligheter. Nummern var den mest spännande på hela programmet för — ja, för nästan hela publiken.

Seden eller oseden släpade så länge med, att den äldre generationen hos oss kan minnas dylika obligatoriska tillfällen vid virtuos-konserter under sommarsejouren i Brunnshussalongen. Under den långa paus, som föregick detta glansnummer för aftonen, såg man musikaliska skönsjälar, mest något bedagade damer, sväfva fram mellan stolraderna, hvar och en med några handskrifna notblad i handen — likt dufvan med olivebladet till Noaks ark, här förvandlad till en konsertflygel — Och på detta altar nedlade musikens prästinnor högtidligt eller muntert dessa offer af deras kombinationsförmåga. Så trädde pianisten fram, genomögnade hastigt notbladen, såsom om hans val långt förut varit så godt som afgjordt, och tog så ur packen — under största spänning i salongen — tre, fyra blad och med dem på notställaren började han där han satt på sin trefotade pianostol, inspirerad som den pytiska prästinnan, anslå tema efter tema, fantisera, kombinera, variera och traktera åhörarne med sina musikaliska bouts-rimés, ofta ej stort bättre än de samtidigt i flor stående poetiska lekverken i det intelligenta sällskapslifvet — någon gång dock glada, öfverdådiga, ja kvicka och satiriska, Ackor af applåder belönade den nye Apollo, i synnerhet, då han, som oftast var fallet, af artighet mot den finska publiken i sina improvisationer inlagt någon finsk folkvisa; »Kukko, kukko, kaukana kukko,» »Minun kultani kaunis on» eller någon annan melodi från våra ödemarker och deras stränder.

Det var ej allenast den stora musikälskande publiken, utan ock eliten, som tog denna modesak på allvar. Jag har i ett bref från en dam af det senare slaget observerat detta. Efter det hon uttryckt det stora nöje, Steins rena briljanta exekution skänkt henne på en konsert i Borgå 1838, yttrar hon sig om hans improvisationer sålunda: »Så täcka de än äro, utvisa de, att han ej är någon kompositör och djup tonsättare. Intet skall man minnas Beethoven, när man hör honom!» — Ideassociationen är ju rätt betecknande för improvisationernas förflackande verkan. En rad i ett intimt bref betyder ju i alla fall bra litet.

Den unge lifliga Theodor Stein blef i tillfälle att göra sig hemmastadd på flera af våra adliga familjers landtegendomar, så hos landshöfdingen A. G. Lagenskiölds på Hiittis, vidare hos baron G. R. Boijes på Haga samt hos Tervakoski bruks anläggare, kammarrådet G. G. Nordensvans, alla i Janakkala belägna landsställen. I Augusta Lundahl's minnesbok har jag sett en anteckning af honom. Troligen gästade han hos långt flera bekanta familjer under sin långvariga vistelse i Finland.

Om honom och hans besök på Hiittis skrifver en af de unga musikaliska döttrarne i ett bref af den 20 juni 1838 följande: »Ännu en rar och treflig gäst hafva vi ..... *Stein*, som passerat här flere dagar och nu är på utfärd till Haga och Tervakoski, men lofvat återkomma och kanske dröja öfver midsommaren. — Din profetia angående min opinion om honom har fullkomligt inträffat. Jag finner honom lika intressant som artist som treflig och underhållande i sitt umgänge. Men han erbjuder, i sanningen, en sällsam blandning af barnslig glädtighet och djupare, äkta tyskt sinne. När han kastar ring med oss om aftonen eller matar dufvorna, som flyga på hans hufvud och axlar, är han yr och munter som en pojke, men kommer han sig in i resonnemanger öfver tyska litteraturen, eller sitter han vid fortepianot — — — då är det helt annat».

Man kan häraf sluta till, att unge Theodor Stein både som sällskapsmänniska och artist tillvann sig sympatier inom fint bildade familjer i vårt land.

Det vackra i toner förklingar och dör bort, men »Trompet-automaten» består väl ännu i Kauffmanns museum.

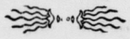

Urbilden till »Fra Diavolo».

Opera- och operettlibrettisterna, särskildt textdiktarna för den komiska operans genre, hafva alltid gärna tagit sina ämnen från röfvarromantiken. I synnerhet har det varit Italien, det land, der icke blott »die Citronen blühen» utan också röfvarväsendet fordom friskt frodats i Abruzzerna, som lemnade stoffet. Brigantcheferna och röfvarhöfdingarne, som huserade i bergen, voro också ej bara simpla spetsbofvar, »koloni för galgen och steglet», utan också romantiskt anlagda äiskogshjältar, som på lediga stunder uppträdde i eleganta toaletter inför sina hjärtevänner. Alltså opera- och operet figurer alldeles efter textfabrikanternas smak, hvilka naturligtvis ej kunna nöja sig med herrar briganter, som endast kunna röfva och mörda — de måste också kunna sjunga arior och taga sig bra ut i ensemblen.

---

*) *Johan Jacob Nagel*, född i Brunn 1807 var 1830—65 anställd vid hofkapellet i Stockholm. Han lär ha varit elev af själfve Paganini och gjort konsertresor i utlandet. Han var virtuos äfven på gitarr och har komponerat åtskilligt för sitt instrument samt sånger. Nagel var ledamot af Musik. akademien i Stockholm och afled 1885.

**) *Johan, Adolf, Ferd, Beer* var född 1792 i Hamburg och afled 1864 i Berlin Han var 1822 andra och 1832—34 första konsertmästare i hofkapellet i Stockholm. 1834—44 anställd vid kejserl. operan i Petersburg.

***) *Theodor Stein*, pianovirtuos, född 1819 i Altona. död 1893 i Petersburg, där han sedan 1872 var pianoproffessor. I Stockholm konserterade han 1844 med stort bifall. Vistades tidtals där, i Reval och Helsingfors. Han excellerade särskildt som improvisatör på piano.

Man hade ju förr mycket sinne för röfvarromanen. Man vet hvilken framgång Schiller hade med sitt förstlingsdrama »Die Räuber». Betecknande är att vid midten af 18-hundratalet voro de mest lästa tyska romanskriftställarna de som levererade hemska riddare-, röfvare- och skräckromaner. Jemte Lessing, Herder, Wieland, Goethe och Schiller svor man sig till Christiern August Vulpius' fana, svåger till skaldefurtsen Goethe, ty han var författare till sin sin tids mest lästa, beundrade och berömda roman »Röfvarehöfdingen Rinaldo Rinaldini». Detta machverk upplefde raskt på hvarandra fem upplagor och blef öfversatt på nästan alla lefvande språk. Naturligtvis är »Rinaldo Rinaldini» en italiensk »bravo», typisk för en ridderlig röfvare, sådan han lefde i den stora massans fantasi: ädel och grufligt tapper, stundem gripen af sentimentala stämningar.

De stora, beryktade italienska röfvarne hade också för herrar librettister ännu ett företräde, som gjorde dem riktigt passande för den komiska operan eller operetten: det att de voro i besittning af humor — om också endast galghumor. De behöfde endast citera herrar stråtröfvare och älskogshjältar för att få skrattarne på sin sida.

Af alla stormästarne i röfvarridderskapet är dock ingen i sånger, romanser, sagor och toner, i böcker och dramer så ofta besjungen som Fra Diavolo, såsom öknamnet lyder på Michele Pezza, den italienske, romantiske röfvarhöfdingen, född i Itri, Terra de Lavoro 1771 och hängd i Neapel d. 12 nov. 1806.

Redan under hans lifstid sjöng man sånger, honom till ära, och mödrarne berättade för sina barn fantasifulla och fantastiska historier om den store mannen, som utplundrade de rika för att gifva åt de fattiga, som med oerhörd djärfhet och tapperhet kämpade mot fransmännen och som egde en amulett, hvilken påstods skydda mot alla kulor.

De franske operakomponisterna Jean François Le Sueur (1760—1837) och Etienne Nicolas Méhul (1763—1817) hafva i sina lika benämnda operor; »La Caverne» (»Röfvarkulan») valt den berömde röfvaren Fra Diavolo till föremål för sina 1793 och 1795 framträdande verk.

Två år efter Fra Diavolos afrättning utkom en bearbetning af »La Caverne» under titel »Fra Diavolo, chef des brigants dans les Alpes» som teaterpjes af Cuveillier och Franken i Paris. Theater an der Wien uppförde denna teaterpantomime med exempellös framgång under titel »Der Räuber in der Abruzzen». Det är klart att Scribe, den fyndigaste och mest rutinerade operalibrettist som funnits, icke skulle låta detta utmärkta stoff gå sig ur händerna och att D. F. E. Auber med begärlighet skulle tillgripa det, då hans famose textdiktare öfverlämnade det åt honom. Aubers opera blef under stormande bifall af den talrika publiken, uppförd första gången d. 30 jan. 1830 på Théâtre Feydeau i Paris och anträdde snart sitt segertåg genom alla länder och städer. Jemte »Den stumma» hör den till sin mästares mest glänsande skapelser, betecknande hans förmåga i sin höjd.

(Forts.)

Musikpressen.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit.

Rich. Wagner: *Brautlied aus »Lohengrin»* für Harfe und Klavier oder für zwei Klaviere. Bearb. von Joh. Snoer. Pr. 2 Mk.

Brudgemaks-kören i »Lohengrin» är för väl bekant att vidare behöfva påpekas. Den vackra sångens arrangement för harpa och piano eller två pianon är enkelt och anslående.

Litteratur.

Finsk Musikrevy n:o 24, Andra Decemberhäftet, innehåller: Berlioziana ur »Grotesken musikanten Geschichten». — Musiklif i Wien, af E. F—m. — Från Stockholms musiklif IV af O. W. — Sång- och musikfesten i sommar. — Notiser.

Vereinigte musikal. Wochenschriften n:o 1 innehåller: D:r H. Daffner (München): Über die Instrumentalpraxis im 18 Jahrhundert. — Max Chop (Berlin): Milij Alexejewitsch Balakirew (zum 70 Geburtstage dess russischen Tonmeisters) med porträtt och musikbilaga (»Vorgesang» för en röst och piano). — Wichtigere Neuheiten vom Musikalien-und Büchermarkt. — Tagesgeschichtliches, etc. — N:o 2 innehåller fortsättning af förutnämnda artiklar.

Musikverlags-Bericht 1906 från Breitkopf & Härtel har utkommit i 2 häften, det ena innehållande den gamla välbekanta och storartade förlagsfirmans verk ordnade alfabetiskt, det andra efter grupper (Zeitgenössische Tonsetzer, Musikalische Renaisance, Musikbücher, Internationale Musik).

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Jan. 3. R. Wagner: *Lohengrin*. (Elsa, Ortrud: fru Schjerven, frk. Edström; Lohengrin, landtgrefven, Telramund, Härroparen: hrr Menzinsky, Sellergren, Forsell, Wallgren).

» 4. Puccini: *Bohème* (Mimi, Musette: frk. Hesse, fru Bartels; Rodolphe, Marcel, Schaunard, Colline, Benoit, St. Phar: hrr Ödmann, Oscár, Ericson, Wallgren, Söderman, Grafström).

Jan. 5. Rossini: *Wilhelm Tell.*

» 6. Kl ½ 2. *Vermländingarne.*

» 6. » ½ 8. Donizetti: *Leonora.* (Inez: frk. Hulting).

» 7. Halévy: *Judinnan* (Rachel, Eudora: fruar Schjerven, Lindberg; Eleazar, kardinal Brogni, prins Leopold, Ruggiero, Albert: hrr Menzinsky, Svedelius, Malm, Wallgren, Mandahl).

» 8. Thomas: *Mignon.* (Mignon, Philine, Fredrik: frk. Hesse, fru Bartels, frk. Edström; Wilh. Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Malm, Wallgren, Mandahl, Grafström).

» 9. R. Wagner: *Den flygande Holländaren.* (Senta, Marit: fruar Schjerven, Claussen; Holländaren, Daland, Erik, styrmannen: hrr Forsell, Sellergren, Menzinsky, Malm)

» 10, 13. *Vermländingarne.* (Erik: hr Olle Strandberg, 1:a deb.).

» 11. Mozart: *Bastien och Bastienne.* (Bastienne: frk. Hesse; Bastien, Colas: hrr Malm, Stiebel);
Donizetti: *Regementets dotter.* (Marie, markisinnan: fruar Hellström, Claussen; Tonio, Sulpiz, Hortensius: hrr Schweback, Sellergren, Grafström).

» 12. Adam: *Nürnbergerdockan.* (Berta: frk. Lagergren; Cornelius, Malm, Miller: hrr Stiebel, Malm, Mandahl);
Askungen eller Gullskon, pantomimisk balett i 4 bilder och slutapoteos af Rut. Köller, musik af Ernst Ellberg.

» 13. Auber: *Fra Diavolo.* (Zerlina, Pamela: fru Hellström, frök. Edström; Fra Diavolo, lord Kockburn, Lorenzo, Matteo, Giacomo, Beppo: hrr Ödmann, Mandahl, Malm, Grafström, Söderman, Ericson)

» 14. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*

» 15. Verdi: *Aida.* (Aida, Amneris: fruar Schjerven, Claussen; konungen, Radames, Amonasro, Ramphis: hrr Sellergren, Menzinsky, Forsell, Wallgren).

Oscarsteatern.

Jan. 3—9. Offenbach: *Frihetsbröderna.*

» 6, 13. *Vermländingarne* (matiné).

» 10—15. Lecocq: *Lille hertigen.* (Hertig de Parthenay, hertiginnan de Parthenay, klosterföreståndarskan: frkn. Grünberg, Falk, fru Grönberg-Rove; De Montlandry, Maroutle: hrr Svensson, Ringvall).

Musikal. akademien.

Jan. 5, 10. Konserter af pianisten Mark Hambourg.

» 9. Konsert af hr Dettmar Dressel. Biträdande pianist: hr Otto Dressel.

Vetenskapsakademien.

Jan. 8. Beethoven-afton af hr Tor Aulin. Biträdande: fru Dagmar Möller, hr Louis Glass.

» 14. 1:a Sonatafton af fru H. Munthe-Sandberg och frök. Agda Lysell.

Fru Hellström återuppträdde å nyo på operan ett par dagar efter återkomsten från Amerika som Marie i »Regementets dotter. Hon blef mottagen med stormande välkomsthelsning och rönte rikt bifall under aftonens lopp, hyllad med inropningar, lagerlyror och blombuketter. Något nytt har man ej vidare att anföra än att i »Vermländingarne» en ung hr Olle Strandberg, son af operasångaren Max Str. och sålunda sonson till den berömde tenoren Olle Strandberg, debuterat i Eriks lilla parti. Man kunde konstatera den vackra Strandbergska röstklangen äfven hos debutanten, hvars vidare uppträdande i mera fordrande partier motses med intresse. Vidare af nyheter den föregådade baletten »Askungen», som nu gifvits ett par gånger som barnföreställning och med sitt bekanta sagoinnehåll, åtskilligt lull-lull i dräkter och dekorationer samt flera lustiga scener naturligtvis slog mycket an på den unga publiken. Fröken Strandin som Askungen var en behaglig företeelse, kungen (hr Ericson) med sin ceremonimästare och hela hofvet var ganska muntrande. Hr Ellbergs musik till baletten var föga originell. I början af pjesen, då man ser Askungen sofvande vid spisen, fick man höra den allmänbekanta vaggvisan. Vid scener, som skulle verka litet rysligt, fick man reminiscenser från vargklyftan i »Friskytten». Musiken lät dock på det hela rätt bra och utförandet af baletten var i allmänhet lyckadt.

»Lille hertigen» på Oscarsteatern har uppförts med känd god rollbesättning och haft en talrik publik.

Af konserter möta oss först Mark Hambourgs tvenne å Musikaliska akademien. Den berömde pianisten, som här ej förut låtit höra sig, skördade naturligtvis rikt bifall af sin rätt talrika publik för sitt af högsta tekniska mästerskap utmärkta spel, hvilket dock stundom tog sig uttryck i väl mycken dynamisk väldighet. Första konsertens första nummer, Beethovens sonat op. 111, C-moll, utförde konstnären med stor talang, mindre tillfredsställande lyckades han återge, hvad uppfattningen beträffar, Chopins B-moll-sonat. Brilljant utfördes slutnumret, Liszts parafras öfver Mendelssohns »Midsommarnattsdröm». Programmet upptog för öfrigt Chopin: Etudes, E-dur, Gess-dur, Leschetitzky: La Source, Paderewski: Capriccio á la Scarlatti, Rubinstein: Nocturne, G-dur, Rachmaninoff: Prélude, Gess-dur och en hans egen komposition: Variationer öfver ett tema af Paganini. Å andra konserten spelade han Bach-d'Albert: Orgelpreludium och fuga, Schumann: Fantasi op. 17, Chopin: Ballade (F-dur), Nocturne, (E-dur), Polonaise (Ass-dur). Moskowski: Terzen-Etude, Liszt: Rhopsodie n:o 6 och en Volkslied af honom själf.

Violinisten Dressel hade ej gjort sig förut bekant genom reklamer, och hans namn ha vi ej heller sett förekomma i utländska musiktidningar på senare år. Han visade sig på sin konsert ega god teknisk utbildning, men tonen i hans instrument var något torr, och någon mera storslagen konstnärlighet framträdde icke i hans föredrag. Det sordinerade spelet var ganska otydligt; deremot vann han med några mindre stycken förtjent bifall. Programmet började med Bachs bekanta »Chaconne», som fordrar större konst för att fullt komma till sin rätt, sedermera följde Sjögrens sonat, E-moll, för violin och piano och slutligen Italiensk Suite af Paganini. Violinisten spelade dessutom Wilhelmj: Romance och Polonaise de Concert, Schubert: L'Abeille, Dvorak: Humoresk, Schumann: Abendlied. Pianot sköttes af hr Otto Dressel, en yngre broder, som spelade solo Etuder af Chopin, Liszt: Liebestraum och Schumann: Aufschwung, utan nämnvärd talang men med störande oroliga kroppsrörelser. Ackompanjemanget skötte han dock mycket diskret, kanske ibland väl mycket. Publiken var frikostig på bifall under aftonen.

På Tor Aulins Beethoven-afton utfördes af honom och danske musikern Louis Glass Sonaterna op. 30 n:o 3 och op. 30 n:o 2 samt op. 17, F-dur, för piano och horn. Föredraget i violinsonaterna föreföll mera matt och reserveradt än då Stenhammar satt vid flygeln, hvartill kanske indisposition eller mindre öfning i samspel bidrog. Hr Carlström utförde berömvärdt valdhornspartiet i hornsonaten, som för öfrigt äfven förekommer för flöjt, violoncell och violin med piano. Publikens bifall var mycket lifligt.

Fru Munthe-Sandberg och frök. Lysell vunno äfven publikens stora erkännande för sitt spel på deras första sonatafton, hvarom vi nu sakna utrymme att närmare yttra oss.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten

Kgl. teatern. Fru Anna Hellström återkom d. 7 jan. till hufvudstaden efter tre månaders konstnärligt som ekonomiskt framgångsrik turné i Nord-Amerika, utsträckt ända till San Francisco. Hon började omedelbart sitt återinträdande i tjänstgöring vid operan.

Emil Sjögren ger konsert d. 19 jan. i Musikaliska akademien med biträde af mr. André Mangeot (violin) och Pierre Augieras (pianist) samt hr John Forsell, då en ny violinsonat af konsertgifvaren utföres.

Ett holländskt konstnärspar, violinisten d:r Niel Vogel och hans fru, sångerskan Geertruida Vogel van Vladeracken, komma att ge konsert den 22 d:s i Vetenskapsakademiens hörsal här.

Konsertföreningens andra kammarmusikkonsert ges den 24 d:s under medverkan af Aulinska kvartetten i förening med prof. Fr. Neruda. Denna konsert ges på dagen 20 år efter Aulinska kvartettens allra första konsert i Stockholm. Öfriga medverkande äro hrr Axel Runnquist och Rich. Andersson, som nu efter många års uppehåll ånyo uppträder offentligt. Konserten äger rum i Vetenskapsakademiens hörsal.

Brüssel-stråkkvartetten ger två konserter, den 31 d:s och 2 februari, i Musikaliska akademiens stora sal här.

Oscarsteatern. Tisdagen d. 22 jan. uppföres här för första gången »Den glada änkan», operett i 3 akter af Victor Léon och Leo Stein, musik af Franz Léhar.

Lady Hallé (Wilma Neruda) kommer att medverka vid Konsertföreningens tredje abonnemangskonsert d. 29 d:s.

Uppskjuten kammarmusikafton. Nästa konsert af fröken Märtha Ohlson samt hrr Axel Runnquist och Carl Lindhe kommer att uppskjutas till onsd. d. 13 februari.

Konsert gifves den 26 jan. i Musikaliska akademien af sångerskan miss Minnie Tracey och pianisten miss Mary Olson.

Fru Mally Högberg ger d. 30. jan. konsert i Vetenskapsakademien.

Fru Anna Hellström afslöt söndagen den 23 december sin blixtturné i Amerika med en mycket lyckad konsert, gifven af Svenska sångföreningen Lyran i den stora Carnegie Hall i Newyork. Konserten öppnades med fosterländska körsånger under hr Arvid Åkerlinds direktion. Fru Hellström sjöng derefter recitativ och aria ur »Traviata». Hennes program upptog vidare flere svenska folkvisor. Vid konsertens slut blefvo applåderna stormande och fru Hellström sjöng då »Home sweet home» på ett sätt som entusiasmerade åhörarne. För öfrigt medverkade de svenska konstnärerna frk. Martina Johnson med briljanta violinnummer samt hr Theodor Björksten med sånger. Äfven den norske sångaren Albert Arveschou biträdde. Denne, gift från Sverige, är nu åter bosatt i Newyork.

Fru Jungstedt-Reutersvärd kommer att, för botande af sin iråkade lungsjukdom, på läkares inrådan med första afresa till Schweiz för att der i fjällluften söka återvinna helsa och krafter så fort som möjligt.

Från våra grannland.

Helsingfors. Dec. 11—jan. 10. Teatrarne här ha ända till jul haft dramatiska program. Af pjeser med musik började dock Folkteatern d. 20 dec. med uppförande af »Vermländingarne». Svenska teatern har från annandag jul gifvit »Stor Klas och Lill' Klas» samt »Belzasars gästabud». I slutet af dec.

upptog Finska teatern åter »Tukkijoella» och »Tuhkimo ja Kuninkaantytär».

Konserter gafs d. 12 och 16 dec. af Florizel von Reuter med biträde af pianisten Newstead. D. 17 konserterade den nu mera tyske dirigenten Georg Schneevoigt och hans maka, pianisten Sigrid Schneevoigt, med biträde af filharmoniska orkestern. Programmet upptog: 1. Bruckner: Symfoni n:o 7; 2. Weber-Liszt-Konsertstück (f. piano); 3. Chopin: Etude och Polonaise; 4. Wagner: Förspel och Liebestod ur »Tristan och Isolde»; 5. Rich-Strauss: »Don Juan», symfon. dikt. Helsingfors' Musikinstitut gaf sin 6:te musikafton d. 14 dec., då elever utförde piano- och stråktrior samt pianokonsert af Beethoven, Oktett af Mendelssohn samt sånger och pianonummer. Populära konserter i Societetshuset ha fortfarande gifvits med hrr Kajanus, Sitt och Palmgren som dirigenter för filharmoniska orkestern. Filh. Sällskapet gaf d. 26 dec. och 6 jan. sin 6:te och 7:de »folkkonsert», som vanligt i Brandkårshuset.

I första dagarne å nya året konserterade här Eugen Ysaye, den berömde violinisten, då han å den första konserten spelade konserter af Bach (E-dur), Beethoven och Mendelssohn, å den andra af Mozart (G-dur) och Max Bruch (G-moll) samt Konsertstycke af Saint-Saëns. D. 9 gaf Maikki Järnefelt konsert med biträde af sin man och ett par dagar förut gafs en sådan af sångerskan Jenny Spennert med biträde af pianisten O. Merikanto.

Kristiania. Dec. 14—jan. 9. Föga musik har bjudits här under sista veckorna af förra året och början af detta. På Central-teatern har några gånger gifvits »Dockan» och »Nationalteatern» började d. 26 dec. att uppföra Lehårs operett »Den glada änkan», annars har denna, liksom de andra teatrarna haft dramatiska pjeser på spellistan. D. 5 jan. gafs konsert af pianisten Hildur Andersén med biträde af fru Wolf Schøller och Nationalteaterns orkester. Konsertgifverskan utförde bl. a. Schumanns A-moll-konsert och konsertstycke af Weber, fru Schøller sjöng aria af Saint-Saëns och sånger af Sinding Grieg, m. fl. D. 9 konserterade sångerskan Magnhild Rasmussen med biträde af pianisten Rolf Brandt-Rantzau och hr Backer-Lunde som ackompanjatör.

Köpenhamn. Dec. 8—jan. 8. På Kgl. teatern har Carl Nielsens nya opera »Maskeraden» uppförts flere gånger för utsåldt hus. Hr Franz Naval har fortsatt sitt gästspel å teatern, hvars repertoar af musikpjeser denna tid upptagit »Simson och Delila», »Carmen», »Traviata», Hvita frun», »Faust», »Mignon» med frk. Gerda Marg. Jensen ny i Philines roll; dessutom »Der var en gång...», »Eventyr på fotvandringen», »Elverhöj och baletten», »Toreadoren». — Kasino-teatern har fortfarande till långt inne i december gifvit »Den glada änkan». Fredriksbergsteatern till 10 jan. »Surcouf». D. 10 dec. gaf Dansk konsertförening konsert, hvarvid uppfördes nya körverk af Lange-Müller och Rosenfeld, en ny symfoni af Washington Magnus och Emil Hartmanns uvertyr »Hærmænderne». Solister voro fru Anna Munk och hr Aage Holm. Samma dag gaf Privat Kammarmusikförening abonnemangskonsert, hvarvid utfördes Stråktrio (Ess-dur) af Mozart samt sång- och pianonummer. D. 17 dec. gafs konsert af Dagmar Bendix (pianist) och Hakon Schmedes (violin.) Programmet upptog sonater för violin och piano af Beethoven (F-dur) och Rich. Strauss (Ess-dur) samt Beethovens Pianosonat op. 81. Dec. 3 och 8 jan. konserterade här Mark Hambourg. D. 4 gafs en sångafton af Paul Schmedes med sånger af Schubert, Brahms och Rich. Strauss. D. 5 jan. konserterade här violinisten Henri Such med biträde af frök. Johanne Stockmarr. Such (född i London 1873) gaf här i Stockholm konsert i förening med danska sångerskan Margrete Petersen i början af år 1896.

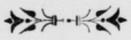

Från andra land.

Brüssel. Berlioz' »Trojanerna» lyrisk dikt i två delar, I. »Trojas eröfring», II. Trojanerna i Karthago», gafs här d. 26 och 27 dec. å Monnaiteatern, första fullständiga uppförande på franska språket.

Bremen. De fyra systrarne Svärdström från Stockholm, Valborg (Werbeck), Astrid, Olga och Sigrid, hafva uppträdt här som sångkvartett. Utom den berömda Valborg säges den »askblonda» Astrid vara mest begåfvad och tekniskt utbildad. Som ett deras bravurstycke nämnes »Midsommardans» af den svenske komponisten S. v. Koch. Fru Valborg-Werbeck, nu mycket bekant i Tyskland, prisas som »en verkligt genial konstnärinna med glänsande teknik, ädel, jämn, klangfull och ovanligt omfångsrik sopranstämma, eldigt, själfullt temperament och för öfrigt utmärkt af en smidig, intagande gestalt».

Newyork. En bland de mest storartade musikfester som svenskarne i Newyork hållit, gick i december af stapeln å Murray Hill Lyceum. Huset var utsåldt. Programmets glansnummer var utförandet af andra akten ur »Faust». Theodor Björksten utförde Fausts och fru Björksten Margaretas parti. Mefistofeles personifierades af Albert Arveschou.

»Vicar of Wakefield» som opera. Oliver Goldsmiths allbekanta idylliska novell Vicar of Wakefield har, omarbetad till operatext, kommit till uppförande på Prince of Wales Theatre i London. Mycket af den skära, poetiska stämningen lär ha gått förloradt i Liza Lehmanns musik, som sträfvar att höja verket till den romantiska operans sfär. Lätt och melodiöst hållen slog den emellertid an, och det lilla musikdramat blef en vacker framgång.

Svensk-amerikanskt sångarbesök i Europa. Orpheus-klubbens Minneapolismedlemmar samt de bästa sångarne från föreningarne Svithiod och Svenska Gleeklubben i Chicago komma att i juni nästa år företa en europeisk turné. Denna kommer att omfatta Berlin, Hamburg, Köpenhamn, Helsingfors och Stockholm. Med stor röstöfvervikt — då beslut om turnéen fattades — beslöts att icke uppträda i någon norsk stad. Ledare af kören torde bli den populära dirigenten, f. d. Uppsalasångaren, direktör Arvid Åkerlind.

Hvarjehanda.

Hufvudsaken. »Besöker ni med er man ofta konserter?» — »Nej, min man intresserar sig inte för toaletten.»

Liszt och Ole Bull. Hos Ole Bull, den för sina excentriteter bekante norske violinvirtuosen, var en tid den i midten af förra århundradet ansedde musikkritikern Ulm seketerare. Denne berättar i förtroligt lag åtskilliga lustigheter från hans konsertresor med den berömde violinisten. Bland annat följande karakteristiska anekdot. Ole Bull och Franz Liszt instuderade tillsammans en konsert, hvarmed de båda skulle uppträda. Bull käxade och gjorde beständigt anmärkningar öfver Liszts föredrag. Denne fördrog att börja med tåligt alla dessa, men slutligen, när det gick för långt, brast honom tålamodet. Plötsligen sprang han upp, reste sig i hela sin höjd och kastade tillbaka manen, utropande: »Ce vieux c... veut m'instruer, moi, moi, François Liszt!» Honom pianots furste! Och kratsch — flög stolen, hvarpå Liszt satt, i luften och föll ned krossad. — — Ole Bull fick studera in sitt parti ensam. En välgörande tillrättavisning för hans sturska småaktighet! tillade Ulm.

Kubeliks händer. Jan Kubelik är lika duglig konstnär som klokt beräknande menniska. Så berättar en fransk tidning förra året att han försäkrat sig för olycksfall med följande detaljer. För hvarje konsert, som han till följd af skada i handen ej kan gifva, betalar honom bolaget 325 francs (hvarvid man får taga i betraktande att det alltid handlar om en serie konserter af honom). Förlorar han genom en olyckshändelse ett finger, erhåller han 250,000 frcs. Skulle han förlora bägge händerna, så måste försäkringsbolaget utbetala hela försäkringssumman 500,000 frcs. Det gör 50,000 pr finger.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **27:de** årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1907 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — *Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

Svensk Läkaremarsch

för manskvartett.
Ord af ERIK SWARTZ
Musik af JOHN AXEL HUSS.
Pris **50** öre.
Obs.! Utförd vid invigningen af Sv. Läkaresällskapets nya hus.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, ö. g., 3 tr. upp. Allm. Tel. 115 96.

Vårterminen börjar den 9 Januari. Anmälningstid den 8 Jan. kl. 1/2 2—1/2 4 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Efter den 9 Januari anmälnings- och mottagningstid måndagar och torsdagar kl. 1/2 2—1/2 3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Svensk Musiktidning

inbindes i starka klotband med guldpressning för 1: 50 pr årg. om man hänvänder sig till A. F. Högbergs Bokbinderi, 22—24 David Bagaresgata.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Fröken Hedvig Svenson

återtager sina Pianolektioner måndagen d. 14 jan. Anmälningar mottagas fr. d. 8 jan. t. v. alla dagar kl. 2—3 e. m.

Billigare pris för mindre försigkomna.

Storgatan 46, 2 tr. Allm. tel. 204 40.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

Svensk Musiktidnings
MUSIKBILAGA
1904

finnes att köpa, pris 1 kr., och innehåller vackra ***Pianostycken af*** **Gustaf Hägg, Theodor Kirchner, Ignotus** *samt en sång af* **A. M. Myrberg.**

I bok- och musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Innehåll:

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt Sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

J. LUDV. OHLSSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

INNEHÅLL:

Minnie Tracey och Mary Olson (med porträtter). — Abnorm musikutveckling. — Toner som förklingat för 70 år sedan af E. N. (forts. och slut.) — Urbilden till Fra Diavolo — Musikpressen — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Hvarjehanda — Annonser.

Gustafson & Påhlsons Boktryckeri, Stockholm 1907.